

Fôta acêsta eșe totu a opt'a di... dar
prenumeratiunile se primescu în tôte dîlele.

Pretiuulu pentru Austria pe anu 6 fl. v. a. pe $\frac{1}{2}$ de anu
3 fl. pe trei lune 1 fl. 50. cr.; pentru alte țieri: pe anu
7 fl. 20 cr. pe $\frac{1}{2}$ de anu 3 fl. 60 cr. pe trei lune 1 fl. 80 cr.

Tôte siodienile și banii de prenumeratiune
sunt de a tramite la Redactiune:
Strat'a lui Leopoldu Nr. 33.

Cód'a papistasiloru.

Frudnia verde de secara.
A sunatu o veste 'n tiéra,
Câ magiarii catolici
Se voru stringe mari si mici
Intr' unu tîrgu la Buda-Pesce,
Sê diréga barbatesce
Multe rane, multe rele,
Multe secature grele,
Sê mai deie peste nasu
La multi ce-au facutu necasu,
Si la tîrgulu loru din tiéra
Si pe noi ne invitara:
Haidati sê fiti, fratiloru,
Cód'a papistasiloru!

Scirea merge, scirea sbóra,
Peste munti si vâisióra,
Si se face 'n corbu de mórte,
Cloncanindu la multe pórte,
Si se face 'n cucuveica,
Imbracata in scurteica,
Care nóptea se ivesce,
Diu'a fugé, o tulesce,
Se prefaca 'n cerculariu
Scrisu dia ordinulu magiaru,
Care canta si descanta,
Dovedesce, se framenta:
Haidati sê fimu, fratiloru,
Cód'a papistasiloru!

Dar romanii micu cu mare,
Toti s'aprindu de 'nversiunare,
Si nici unulu nu asculta
Invitarea multa, culta,
Toti se scóla, dau afara
Cerculari'a scumpa, rara,
Era cei ce-o lasa 'n casa.
Toti se punu delocu la mésa,
Si votéza 'nflacarati
Pentru ómeni luminati,
Carii colo susu la Pesce
Sê pronuncie barbatesce:
Nu vremu sê fimu, fratiloru,
Cód'a papistasiloru!

Jesuitii cei de elica,
Autorii de 'nceiclica,
Si toti coi papistasiti
Sunt sermanii, reu máhniti,
Câ totu opulu loru frumosu
A peritu fara folosu,
Si câ mandrulu cerculariu
Se scrisese in sedaru. —
Dar romanii de-ori ce plésa,
Ridu de ei si nu le pasa,
Faca ei ce li-a placé,
Si li canta totu asié:
Nu vremu sê fimu, fratiloru,
Cód'a papistasiloru!

Noi suntemu si ér vomu fi
Ce fusesemu pan' aci,
Totu romani adeverati,
Er nu nesce renegati;
Noi voimu neatêrnare
Libertate câtu de mare,
Er nu jugu apesatoriu,
Si unu rolu degradatoriu;
Noi vremu autonomia,
Si nu cruda tirania, —
Vremu sê fimu autonomi,
Nu, cum vreti, nesce atomi,
Nu vremu sê fimu, fratiloru,
Cód'a papistasiloru!

Noi suntemu romani de sange,
Nici odata nu ni-ti frange,
Ne'ncetatu o sê poftimu,
Ce si-acuma ni dorimu,
Si noi toti cu micu cu mare
Pretindemu fara 'nctare,
Unu sinodu romanu curatu,
Si nu de celu mestecatu,
Si 'n sinodulu celu magiaru
Ne chiamati toti in sedaru,
Noi suntemu autonomi
Si nu vremu sê fimu atomi:
Nu vremu sê fimu fratiloru,
Cód'a papistasiloru!

Scrisorile lui Pacala către Tandala.

. Frate de cruce!

Câtu e statulu Austr'o-Magiaru, de la marea négra pana la marea inghiatiata, si de la resaritu pana la apusu, nu e omu mai fericitu de câtu mine! Cum nu?!

Tóte dorintiele romaniloru se implinescu, ba noi nemultiuitorii nici nu scimu câtu de tare le zace la anima fratiloru magiari fericirea natiunii nóstre. Nu ne lasa a no luptá cu necasurile sortii, ci delaturandu chiar pe connationalii loru, pe romani i asiédia in posturile cele mai bune. Si cu tempu e sperare, ca sê introduca si limb'a loru sonóra in scólele nóstre poporale. Pasi pentru acestu scopu nobilu si doritu, s'au si facutu. Acolo suntu Episcopii cei vrednici si cu politic'a loru inalta, acolo e foia invetiatoriloru sub auspiciile celui mai bravu romanu, care neobositu lucra pentru ajungerea acelu scopu.

Acolo sunt mai de parte inspectorii scolari numiti decurundu. Ce mai voiesci?

Arunca o privire la lucrarile dietei si te vei convinge, cá intru tóte se facu pregatiri — pentru fericirea nóstra.

Mi-place multu cá nici deputatii romani nu mai facu atâte demustratiuni, si unii nici nu vreu sê scia de clubulu natiunalu. Da, pentru ce e clubulu natiunalu? candu noi tóte le capetámu si le vomu capetá pe rendu. Asié e, tóte natiunalitátile sunt indestulite, nici nu e de trebuintia dara sê mai dícemu unu cventu.

Éta si episcopulu celu frumosu alu Oradei mari, cum lucra cu pasi gigantici. Dómne alduesce-i barb'a! Scrie la cerculare necontentitu, unele le tiparesce si le tramite in publicu, éra altele le tramite pe sub mana. — Apoi asié sunt politiciii cei mari.

Si vodi inca se pricepe s. sa, cá díce in cerculariulu din urma, cá totusi ar fi mai de recomendatu altulu, cá Gura Satului e pre subfiro la mustetie, — cu tóte cá mustetiele Gurei Satului sunt mai lungi decâtu curelele, cu cari sant'a sa si legá sabi'a in 48. Si sant'a sa totusi póte fi episcopu.

La Timisiór'a e mare sfara. Ministrulu presicdinte Andrassy a poruncitu la unu *rotariu* de acolo sê-i

cioplésca o róta mercurina, care sê umble in tóte partile locuite de romani si sê vestósca evangeli'a Magiaro-deachina.

Rotariulu a promis, si se ascépta numai ca vaporulu „Concordi'a“ sê se nimicésca ca din dógele lui sê se faca schitiele.

Ministrulu Gorove a propusu intr'o siedintia ministeriala, ca dlu Senedesamagescu sê capete o medaila cu emblam'a urmatória: Unu preotu romanu cu caciula ciardasia, mustetie sucite, piteni de platina, si de sub reverenda sê se vedea sabi'a, in locu de naframa de grumadiu, unu drotu telegraficu. S'a primitu. De atunci a si capitat'o dóra.

Mi-serie unu prietenu din Zarandu si altulu din Huniedor'a cá intrandu noulu inspectoru scolariu pe pametulu loru, ómenii au esitu cu praporile in calea lui.

Audu, cá Olteanu e morbosu, cá a studiatu pre multu la vorbiri, unii spunu cá are hértica si se temu nu cum va se capete alte cele. . . .

Mironu Romanu a dísu in dieta o vorbire scurta, numai atât'a: „Eláll!“ — Bogdanu se necasiesce cá nu póte se intre in clubulu natiunalu.

Eri a fostu o solemnitate mare. Iváskovits a capetatu o adresa de — incredere, — de la ciacoveni. Serbarea s'a facutu impreuna cu instalarea lui Pap Zsiga, de deputatu. — Vedi alipirea magiariloru si interesarea loru fatia cu noi. Zsiga bátsi e deputatu ca ori care, acestu sacrificiu nu s'a potutu face decâtu numai in statulu Austro-Magiaru, si numai din indemnulubirei fatia cu noi.

Traiésca dar vióti'a constitutiunala magiara, si barbatii nostri cei cari ne dusera la acestu limanu doritu.

Asié sum de fericitu câtu nu-mi lipsesce alt'a de câtu sê me insoru, si me si insoru. Alalta séra uneia am juratu amoru, pe cealalta am in credintiat'o.

Te invitu la ospetiu, precum si pre toti politiciii cei mari ai fericitei nóstre natiuni.

Si pana atunci romanu alu teu

frate de cruce
Pacala.

Gur'a Satului in dieta.

In dieta sunt diece scaune ministeriale.

Sunt optu ministri cu portfoiu, si unulu fara portfoiu.

Pentru cine e dara pusu acolo scaunulu alu diecele?

De buna séma pentru unu ministru romanu fara portfoiu.

Si acest'a cine sê fia altulu, decâtu dlu Vladu, proieptatoriulu ministrului romanu fara portfoiu?

* * *

In septeman'a trecuta éra si morira dóue eman-daminte romanesci.

Inmormentarea s'a facutu vineri la miédiadi.

A celebratu insu-si Deák, cu asistinti'a lui Nyári si Irányi.

* * *

Déca romanii din tóte cestiunile aru face cauza natiunala, in scurtu tempu n'ar mai esiste in dieta nici o diferintia de partide, si stang'a s'ar topi in drépt'a, ma inca si estrem'a stanga ar votá cu drépt'a, in contra nóstra.

* * *

Papp Zsiga a vorbitu.

Sub decursulu vorvirii sale unu deputatu i-a tramisu unu petecu de hartia, pe care érá scrisu:

„Spune, cá vorbesci numai in numele lui Bohetielu!“

TRÉNCA si FLÉNCA.

T. De multu nu te-am vediutu, sora Flénca, pe unde ai umblatu?

F. Am fostu cu barbatulu meu in tiéra si lume.

T. Si-apoi ce-ai vediutu pe acolo?

F. Am vediutu multi popi si dascali caletorindu pe josu.

T. Si-apoi unde caletoriau popii si dascalii?

F. La protopopi cu reversele pentru primirea cerculariloru episcopesci.

T. Óre ce voru face protopopii cu atâte reverse?

F. Le voru tramite la *draguti'a*, câ-ci asié suna porunc'a.

Ce mai lucru curiosu!

Frunzia verde din carare,
De me uitu in lumea mare,
Stau incremenitu, uimitu,
Si me miru necontentitu,
Si esclamu miraculosu:
Ce mai lucru curiosu!

Catolicii 'n locuri multe
Astadi nici câ vreu s' asculte
De vladicii loru,
Cari i chiama soboru,
Câ-ci statutulu publicatu
Este numai octroatu, —
Câ nu-e liberalu perfectu,
Pentru câ e chiar nedreptu;
Dar de colo de-alta parte
Szilágyi scrie la carte,
Si frumosu ne sfatuece,
Ca noi s' alergâmu la Pesce
Pentru nesce flori de cucu,
Sê ni-aducemu unu — papucu,
Unu papucu bunu, catolicu,
Ce ne face chiar nimicu,
Nu ni dá nici unu folosu —
Ce mai lucru curiosu!

In dieta susu la Pesce,
Ungurii toti barbatesce
Facu unu lucru minunatu,
Minunatu, ne mai visatu.
Pe Papp Zsiga-lu verifica,
Verifica fara frica!
Óre cine-a mai cetitu
Lucru ne mai pomenitu,
Ca cu dóue voturi inca
Camer'a sê-ti deie 'n branca
Unu mandat
De deputatu?!
Dieu esclamu miraculosu:
Ce mai lucru curiosu!

G. S.

TANDA si MANDA.

T. Ce se mai aude, frate Mando?

M. Am auditu, câ si prin varmegi'a nóstra se va face drumu de feru.

T. Dómne, placé-mi-ar, ca drumulu de feru sê tréca langa pamentulu meu.

M. Apoi vinde-lu domnului ministru de finantie, si-atunce drumulu de feru de buna séma va trece pe acolo.

T. Frate Mando, én sê te 'ntrebu un'a.

M. Poftimu!

T. Spune-mi tu ce este liberalitatea?

M. Ceea ce nu existe in diet'a Ungariei.

Cerculariulu celu mai nou oradanu.

Totusi ar fi mai bine sê alegeti pe N. N. pentru câ e slovacu, apoi sciti pró bine, câ in diecesa sunt si slovaci.

Depesie telegrafice.

De la dieta, Kerkápolyi in vorbirea sa s'a minunatu, cum nu-stu indestuliti romanii din Ardealu? Si in Roma a fostu candu-va dictatura, apoi romanii din Ardealu sunt stranepotii romaniloru?

Zarandu. Romanii de aici nu mai potu de bucuria, pentru câ noii inspectori scolari au sesitu in midiloculu nostru.

Oradea-mare. Sant'a Sa chiar acuma scrie cerculariulu celu mai nou, prin care érase nu vré sê facea nici o presiune.

Post'a Gurei Satului.

„Fecioru sum eu!“ Nu-mi pasa fii macaru si hoten-totu, numai dá-mi pace, câ-ci in tóta viét'i'a mea nu ti-am facutu nici unu reu!

Nica. Câ dascalulu nu canta bine glasurile! Apoi invétia-lu, séu canta-le dta mai bine, dar pe mine nu me mai in-sciintia despre resultatu.

M. C. M' ai rogatu s' o cetescu. Am si cetit'o. E fórté slaba, iubite frate! dar cele alaturate au fostu tari.

„Unde?“ Unde ti-place, numai la mine nu. Mi-e gróza, candu ti-vedu scrisórea.

Sorțea diuaristiloru in Turci'a.

Inainte de libertatea de presa.

Dupa libertatea de presa.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoru: **Iosifu Vulcanu.**

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. Piati'a Pesciloru, Nr. 9.